

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, PLANLAMASI, TEFTİŞİ VE EKONOMİSİ
BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

OKUL MÜDÜRÜNÜN SOSYAL SORUMLULUĞU İLE
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIĞI
ARASINDA BİR İLİŞKİ VAR MIDIR?

İZZET BOZ

DENİZLİ - OCAK, 2016

T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNETİMİ, PLANLAMASI, TEFTİŞİ VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ

OKUL MÜDÜRÜNÜN SOSYAL SORUMLULUĞU İLE ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDA BİR İLİŞKİ VAR
MIDİR?

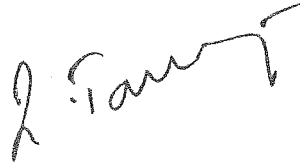
İZZET BOZ

Danışman

Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi, Planlaması, Teftişi Ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi İzzet BOZ tarafından hazırlanan “Okul Müdürünün Sosyal Sorumluluğu İle Ortaokul Öğrencilerinin Okula Bağlılığı Arasındaki İlişki?” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Dr. Zeynep Meral TANRIÖĞEN
Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 10/04/2016 tarih ve 21/02 sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ramazan BAŞTÜRK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak

Hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Proje içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İzzet BOZ

İÇİNDEKİLER

İçindekiler Tablosu

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU	III
ETİK BEYANNAMESİ.....	IV
1. GİRİŞ.....	7
1.1. Problemi Durumu	7
1.2. Problem Cümlesi	7
1.3. Alt Problemler	8
1.4. Araştırmanın Amacı	8
1.5. Araştırmanın Önemi	8
1.6. Araştırmanın Varsayımları	8
1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları	9
1.8. Tanımlar	9
2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	10
2.1. Okula Bağlılık Kavramı	10
2.2. Sosyal Sorumluluk.....	10
3.YÖNTEM.....	13
3.1. Araştırma Deseni.....	13
3.2. Evren ve Örneklem.....	13
3.3. Veri Toplama Araçları.....	13
3.5. Verilerin Analizi.....	14
4.BULGULAR VE YORUMLAR.....	15
4.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Bulgular.....	15
4.2. Sınıf Değişkenine Göre Bulgular	16
4.3. Baba Eğitim Değişkenine Göre Bulgular	17
5.SONUÇ ve ÖNERİLER.....	20
5.1 Tartışma.....	20
5.2 Öneriler.....	23
KAYNAKLAR.....	24
EKLER.....	26
Ek-1	27
Ek-2	28

ÖZET

Okul Müdürünün Sosyal Sorumluluğu İle Ortaokul Öğrencilerinin Okula Bağlılığı Arasındaki İlişki

İzzet Boz

Okullar, öğrencilerin akademik, duygusal, davranışsal gelişimlerini sağlayacakları örgütler olmak zorundadır. Bunun gerçekleştirilmesi okulun sosyal faaliyetlere önem vermesi, teknolojiyi yakından takip etmesi, çevresel olanakları, öğrencilerin gereksinimleri ile yakından ilgilidir. Tüm bu gereksinimlerin karşılanmasının yanında “okula bağlılık” kavramı da ön plana çıkmaktadır. Okula bağlılığı yüksek olan öğrencilerin daha başarılı oldukları ve böylece okulun amaçlarını daha net yerine getirebildikleri bilinen bir durumdur. Bu gerçekten hareketle, oldukça önemli olan bu konuda en büyük görev de okul müdürüne düşmektedir.

Bu çalışmada, ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerinin okula bağlılığında okul müdürünün sosyal sorumlulukla ilgili etkisini, araştırmaya dâhil olan öğrencilerin çeşitli bağımsız değişkenlerine göre ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla, Sarayköy İlçe Milli Eğitim müdürlüğüne bağlı Hacı İrfan Mersinli Cumhuriyet Ortaokulu ve Tosunlar Ortaokulu olmak üzere toplam 2 okulda öğrenim gören 141 kişiye ulaşılmıştır. Uygulamada ekte sunduğumuz anket kullanılmış olup veriler de SPSS-23 programında analiz edilmiştir.

Elde edilen sonuçlar incelendiğinde, tüm bağımsız değişkenlerine göre (cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi, anne eğitim düzeyi ve baba eğitim düzeyi) anlamlı farklılıklar olmadığı elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okula Bağlılık, Sosyal Sorumluluk, Okul Müdürü.

1. GİRİŞ

Okullar, öğrencilerin akademik, duygusal, davranışsal gelişimlerini sağlayacakları örgütler olmak zorundadır. Bunun gerçekleştirilmesi okulun sosyal faaliyetlere önem vermesi, teknolojiyi yakından takip etmesi, çevresel olanakları, öğrencilerin gereksinimleri ile yakından ilgilidir. Tüm bu gereksinimlerin karşılanması yanında “okula bağlılık” kavramı da ön plana çıkmaktadır. Okula bağlılığı yüksek olan öğrencilerin daha başarılı oldukları ve böylece okulun amaçlarını daha net yerine getirebildikleri bilinen bir durumdur. Bu gerçekten hareketle, oldukça önemli olan bu konuda en büyük görev de okul yöneticisine düşmektedir.

Öğrencinin okula bağlılığı, öğrencilerin okul ortamları ile sosyal ve duygusal bağlantılarını içermesi nedeniyle, akademik başarının ayrılmaz bir parçası olarak düşünülmektedir (Furlong ve Christenson, 2008). Yapılan araştırmalarda (Klem ve Connell, 2004, Ripski ve Gregory, 2009) öğrencinin okula bağlılığı ile akademik başarı ve okul davranışları arasında güçlü ilişkilerin bulunduğu gözlenmiştir. Bağlılığının bulunmamasının ise, gençlik döneminde antisosyal davranışlara yol açabildiği ve öğrencinin okula bağlılığının suç işlemeyi azaltmada en önemli koruyucu faktör olduğu belirtilmektedir (Hambleton, 2011). Dolayısıyla öğrencinin okula bağlılığının artırılması yoluyla suçluluk, madde kullanımı ve ergen hamileliği gibi olumsuz sonuçlardan/durumlardan kaçınılabileceği bildirilmektedir (Skinner ve ark., 2008).

1.1. Problemi Durumu

Okul, eğitim öğretim yuvası olmasının yanında öğrenciler için önemli bir sosyal yapı olma özelliği taşımaktadır. Günümüzde okulun ne kadar sosyal nitelikte olduğu okul müdürünün bu konuya verdiği önemle doğru orantılıdır. Dolayısıyla bazı okullarda öğrencilerin yeterince sosyalleşmesi için etkinlikler yapılırken, bazılarında sosyal etkinliklere yeterince önem verilememesinden kaynaklanan sebeplerle okulun sosyal alan olma özelliği kaybolabilmektedir. Acaba bir okulun sosyal etkinliklere verdiği önemin artması ya da azalmasında okul müdürünün etkisi nedir?

1.2. Problem Cümlesi

Okul müdürünün sosyal sorumluluğuyla ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında bir ilişki var mıdır?

1.3. Alt Problemler

- 1- Okul Müdürünün sosyal sorumluluğuyla ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında öğrencilerin cinsiyeti açısından bir ilişki var mıdır?
- 2- Okul Müdürünün sosyal sorumluluğuyla ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında öğrencilerin sınıf seviyesi açısından bir ilişki var mıdır?
- 3- Okul Müdürünün sosyal sorumluluğuyla ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında baba eğitim durumu açısından bir ilişki var mıdır?
- 4- Okul Müdürünün sosyal sorumluluğuyla ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında anne eğitim durumu açısından bir ilişki var mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında bir ilişkinin olup olmadığını, araştırmaya katılan öğrencilerin bazı bağımsız değişkenlerine göre araştırmayı amaçlamaktadır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasında bir ilişkinin olup olmadığını, öğrencilerin çeşitli bağımsız değişkenlerine göre araştırmak amaç edinilmiştir. Bu çerçevede, araştırmamızın bulguları hem konu ile ilgili yapılacak diğer çalışmalara örnek teşkil edeceği hem de eğitim yönetimi alanına katkılar getireceği düşünülmektedir.

1.6. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları şu şekilde belirlenmiştir:

- 1- Araştırmaya katılan öğrencilerin, verileri ortaya koymak için hazırlanan anketi samimi bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.
- 2- Araştırmada kullanılan ölçme aracı araştırmanın amacını ortaya koymada yeterlidir.
- 3- Araştırmaya örnekleminin geneli temsil etme konusunda yeterli olduğu tespit edilmiştir.

1.7. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

- 1- Bu araştırma 2015-2016 Eğitim-Öğretim yılında Denizli İli Sarayköy İlçesinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulu ve Tosunlar Ortaokulu'nda öğrenim gören 172 öğrenci ile sınırlıdır.
- 2- Araştırma sadece yöneticilerden müdürlerle ilgili bulgular ve araştırma anketini oluşturan sorularla sınırlıdır.
- 3- Araştırma sonuçları, araştırma için belirlenmiş amaçlarla sınırlıdır.
- 4- Araştırma bulguları amaçlara bağlı olarak kullanılan istatistiksel yöntemlerle sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Eğitim: Ertürk (1979: 12)'de eğitimin bir süreç olduğunu, eğitimin bireylerin davranışlarında değişme yapmayı amaçladığı ve davranışlarda değişimin yaşantılarla olabileceği sayılılarından hareketle eğitimi şu şekilde tanımlamaktadır: "Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir."

Öğretim: Planlı, kontrollü ve örgütlenmiş öğretme faaliyetleridir.

Sosyal Sorumluluk: Kurum ve kuruluşların toplumun sosyal, çevresel ve ekonomik kaygılarını, kendi istekleriyle faaliyetlerinin ve paydaşlarıyla ilişkilerinin bir parçası haline getirmesi ve tüm paydaşlarına ve topluma karşı etik ve sorumlu davranması, bu yönde kararlar alması ve uygulamasıdır.

Okula Bağlılık: Öğrencilerin okullarıyla ve akademik yaşantılarının çeşitli boyutlarıyla olan ilişkileridir. Genel olarak okula bağlılık ile kastedilen, öğrencinin okuluyla, okul personeliyle ve okul tarafından kazandırılmaya çalışılan ideallerle olan ilişkisidir (Maddox ve Prinz, 2003).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Okula Bağlılık Kavramı

Okula Bağlılık kavramından ilk defa Hirschi tarafından suçun nedenlerini açıklamak için ortaya konan sosyal kontrol kuramında söz edilmiştir (Hirschi, 1969). Sosyal kontrol kuramı suç olgusunu, bireylerin toplumsal değer ve normlara olan bağlılık düzeyleri açısından ele almaktadır. Bu teori okul faktörünü veya okul yaşamını, bireylerin toplumsal değerlere olan bağlılığını sağlayan temel kurumlardan biri olarak ele almaktadır. Ayrıca suç ve şiddet davranışının önde gelen bir nedenini, bireylerin okula olan bağlılıklarının zayıflamasının sonucu olarak görmektedir (Hirschi, 1969 Akt: Can, 2008).

Okula bağlılığın okuldaki sosyal sorumluluk etkinlikleri ile ilişkisini ortaya koyan araştırmalara bakıldığında, öncelikle öğrencilerin okula bağlılığında sosyal sorumluluk kapsamında, okulun öğrencilerin gündelik yaşamlarının bir parçası haline getirilmesinin, okulun internet odalarının ve spor salonlarının olmasının, okulların yıl içinde belirlenecek şenliklerin düzenlenmesinin ve bu şenlikler içinde tiyatro, sinema gibi etkinliklere yer verilmesinin, öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemeye dönük ihtiyaç analizlerinin yapılmasının, okul içinde öğrenci meclislerinin kurulmasının ve okullarda teorik derslerin yanı sıra sosyal etkinliklere de önem verilmesinin önemi üzerinde durulduğu göze çarpmaktadır (Çankaya, 2010).

2.2. Sosyal Sorumluluk

Sosyal sorumluluk kavramına ilişkin literatürde çeşitli tanımlar bulunmaktadır. Kavrama ait ilk tanımlardan biri olan Bowen'in tanımına göre sosyal sorumluluk, işletmelerin hem kendi amaçlarına hem de toplumsal değerler ve beklentilere uygun politikalar belirleme ve uygulama, karar verme ve faaliyetleri yerine getirme ile toplum yaşamını iyileştirmeye ilişkin yükümlülüklerinin bütünüdür (Bowen, 1953; Akt: Alkan, 2004).

Sosyal sorumluluklarını yerine getirmeye çalışan örgütler, faaliyet alanlarının yanında, paydaşlarına ve topluma gönüllü hizmet verebilmek için rollerini arttırabilirler. Bu konuda en önemli örgütsel sosyal sorumluluk, toplumun farklı ve geniş kesimlerine açık olması yönüyle okullara aittir (Çankaya,2010).

Okulların eğitim-öğretim dışındaki görevlerinden biri de yürüttükleri sosyal sorumluluk çalışmalarınıdır. Bu çalışmalarla okullar o kadar bütünleşmişler ki yaptıkları işin tamamına yakını sosyal sorumluluk faaliyeti olarak adlandırılabilir niteliktedir. Okul, insanların birbirlerine olan gereksinimlerini bu etkinliklerle karşılamaktadır. Çevre temizliği, sağlıkla ilgili bilgilendirmeler, sosyalleşme faaliyetleri, sanat ve spor etkinlikleri, bir çok konuda bilgi verici seminer, konferans vb. gibi çalışmalarla okullar bu misyonunu yerine getirmektedir (Eren, 2011).

Sosyal anlamda sorumlu liderlerin özellikleri arasında hem yerel hem de evrensel sorunlara karşı duyarlı olma; çözüm ve yeni projeler üretebilme; bu doğrultuda hazırlanan projelere aktif bir şekilde katılma; öz değerlendirme becerisi geliştirme ve bütün etkinlikler içerisinde yaratıcı düşünme becerilerini kullanma gibi özellikler gösterilmektedir (YÖK, 2011). Okul yöneticisinin aynı zamanda toplumsal lider olarak değerlendirildiği çalışmalarda ise; okul- çevre ilişkilerinin niteliği vurgulanmakta; veliler ve bir bütün olarak okul toplumunun görüş, düşünce, beklenti ve kaygılarına karşı açık olma, toplumun kaynaklarını belirlenen amaçlar doğrultusunda en etkili şekilde kullanmaya dikkat çekilmektedir (Gümüşeli, 2001).

Okul yöneticileri, okulların amaçlarına ulaşabilmeleri için okuldaki eğitim öğretim, yönetim, denetim gibi pek çok etkinliği planlayıp yürütülmesinden sorumlu kişilerdir. Çünkü okul yöneticileri, okulda karar verme, planlama, organize etme, denetleme, bütçeleme, sorunları çözme ve okul içi ve dışı etkileşimi iletişimi kurup geliştirme gibi pek çok yönetsel işlevi gerçekleştirmektedirler. Ayrıca okulların toplumsal sistemler içinde en önemli yeri kapsayan ve eğitim sisteminin temelini oluşturan kurumlar olduğu göz önüne alındığında, en basit etkinliklerin bile rastlantıya bırakılmayacak kadar önemli olduğu ve okul yöneticilerine önemli sorumluluklar yüklediği de bir gerçektir (Balci, 2007).

Sosyal sorumluluk bağlamında günümüz okul yöneticilerinden beklenen roller literatürde şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Okuldaki tüm ilgililerin katılımı ile öğretimi geliştirmeye ve öğrenci başarısını yükseltmeye odaklanmış bir okul kültürü oluşturmak,
2. Hedeflenen öğrenci başarısına uygun öğretim stratejilerinin uygulanmasına olanak verecek örgüt yapıları ve program modelleri geliştirmek ve uygulamak,
3. Farklı öğrenci ihtiyaçları ve öğretim yöntemlerine cevap verecek nitelikte öğretim malzemesi ve yaşantılarının temin edilmesi ve oluşturulmasını sağlamak,
4. Düşünme ve sorun çözme becerilerini geliştiren, öğrenme yaşantılarına uygulayan öğretimi teşvik etmek,

5. Öğrenci başarısını sürekli ve sistemli olarak ölçmek ve değerlendirmek,
6. Başarı ölçümünde farklı değerlendirme stratejilerini uygulamaya koymak için öğretmenlere destek olmak,
7. Müfredat ve öğretimin geliştirilmesi için başarı değerlendirmeye yönelik olarak elde edilen verilerden yararlanmak,
8. Eğitimle ilgili yeni teknolojileri izlemek ve okulda kullanılmasını sağlamak,
9. Eğitimle yardımcı ders etkinliklerinin öğretim programı ile bütünleşmesini sağlamak,
10. Okul misyon ve vizyonu ile tutarlı, sürekli gelişime olanak sağlayacak nitelikte personel geliştirme plan ve programları hazırlamak ve uygulamak,
11. Yaşam boyu öğrenmeyi özendirmek ve bu konuda personele model olmak,
12. Okulu başarıya dönük şekilde örgütlemek,
13. Öğrenci ve personelin kendilerine değer verildiğini hissetmelerine olanak sağlayacak bir iletişim yapısı oluşturmak,
14. Kendisi de dâhil tüm çalışanların performansına yönelik yüksek beklenti kültürü oluşturmak,
15. Öğrenci ve çalışanların başarılarını tanımak ve ödüllendirmek,
16. İlgililerin katılımı ile okul kültürünü ve iklimini sürekli olarak değerlendirmek,
17. Karar almada mümkün olduğunca çeşitli bilgi kaynaklarından yararlanmak,
18. Öğrenci ve velilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte öğrenci hizmet programları geliştirmek ve uygulamak,
19. Öğrencilerin eğitim olanaklarını arttırmak için çevredeki olanakları tanımak ve onlarla etkileşime geçmek,
20. Sorunlarla zamanında yüzleşmek ve sorunu olan herkese yardım edebilmek (Gümüşeli, 2001).

3.YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden alan taraması yöntemi kullanılmıştır. Nicel araştırma yönteminde temel amaç, olabildiğince yanlılıktan uzak, nesnel, neden-sonuç ilişkisini açıklayan ve örneklemden evrene genellenebilir bilgi elde etmektir (Gall, Borg ve Gali, 1996).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Denizli İli Sarayköy İlçesinde, 2015-2016 eğitim öğretim yılında ortaokullarda öğrenim gören 141 öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem, bir grup bütünü kendi içinden seçilmiş parçalarıyla temsil edilmesidir. Bu araştırmada örnekleme gruplarından en çok kullanılan random (tesadüfi örneklem) yöntemi kullanılmıştır. Böylece örnekleme giren her kişinin eşit oranda seçilme şansı olmuştur.

Araştırmanın örneklemi, Denizli İli Sarayköy İlçesinde, Tosunlar Ortaokulu ve Cumhuriyet Ortaokulu'nda öğrenim gören ve araştırmaya tesadüfi olarak katılan 5, 6, 7 ve 8. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın veri kaynağını anketlerle toplanan veriler oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanması amacıyla ayrıntılı bir literatür taraması yapıldıktan sonra, araştırmanın amaçları doğrultusunda, öğrencilere uygulanacak olan anket için çok sayıda anket ifadesi (madde) havuzu oluşturulmuştur. Yapılan çalışmalar sonucunda bu madde havuzundan 21 soruluk "sosyal sorumluluk algı anketi" araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Oluşan anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde dört bağımsız değişkenden (cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu) oluşmaktadır. İkinci bölümde ise, ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığında yöneticinin sosyal sorumlulukla ilgili etkisini ortaya koymak için hazırlanan 21 madde bulunmaktadır. İkinci bölümde sorulan sorularda 3' lü likert tipi ölçeğinden yararlanılmıştır. Bunlar, "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum"dur.

3.4. Veri Toplama süreci

Araştırmacı tarafından geliştirilen sosyal sorumluluk algı anketi ile veriler toplanmış olup, 2015-2016 Eğitim Öğretim Yılında Denizli İli Sarayköy İlçesinde, Tosunlar Ortaokulu ve Cumhuriyet Ortaokulu'nda 5, 6, 7 ve 8. Sınıflarda öğrenim gören toplam 141 öğrenciden alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Öğrencilere uygulanan sosyal sorumluluk algı anketinden elde edilen veriler kodlanmış ve bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde "SPSS Statistics 23" istatistik paket programı kullanılmıştır. Bu veriler tablo haline getirilerek bulgular bölümünde verilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, öncelikle tüm bağımsız değişkenler için, tanımlayıcı istatistikler olan frekans (N), yüzde (%), ortalama (X), standart sapma (SS) değerleri ortaya konmuştur. Daha sonra, ikili değişkenler arasındaki farklılığı test etmek amacıyla "İlişkisiz Grup t Testi", ikiden fazla kategorisi bulunan değişkenler arasındaki farklılığı test etmek için ise "Tek Yönlü Varyans Analizi" (ANOVA) kullanılmıştır.

4.BULGULAR VE YORUMLAR

Bu kapsamda, ortaokulda öğrenim gören toplam 141 öğrenciye ulaşılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin 66'sı kadın, 75'i ise erkektir.

Bu bölümde, okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasındaki ilişkiyi öğrenci bakış açısından bakılmış, ölçek sonucu elde edilen anlam düzeyindeki bulgular aşağıda maddeler halinde sunulmuştur.

Tablo 4.1

Örnekleme Uygunluğu

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		,837
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	350,383
	df	105
	Sig.	,000

Tablo 4.1 de görüldüğü üzere Bartlett's testine göre örneklemin uygunluğu % 80 in üzerindedir. Buda uygulanabilirliğin ölçütünü verir.Okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasındaki ilişkinin alt boyutlarına ait güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Toplam 21 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0.75 olarak bulunmuştur. Birinci faktörde üç, ikinci faktörde dört madde alırken üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı faktörler ise iki maddeden oluşmaktadır.

4.1. Cinsiyet Değişkenine Göre Bulgular

Araştırmaya 5., 6., 7. Ve 8. sınıflardan toplam 141 öğrenciden 66' sını kız, 75' i ise erkektir.

Tablo 4.2

5., 6., 7. Ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Sorumluluk Algı Ölçeğinin T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	Standart Sapma	t	p
TOPLAM	Kız	66	22,38	5,888	0.72	0.472
	Erkek	75	21,73	4,740		

Tablo 4.2' de okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasındaki ilişki cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir (t= 0.72; p > 0.05). Bu da okul müdürünün sosyal sorumluluğu ile ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasındaki ilişkide öğrenci görüşlerinin benzerlik içerdiği anlamına gelmektedir.

4.2. Sınıf Değişkenine Göre Bulgular

Araştırmaya katılan 141 öğrenciden 39'u 5.sınıf, 33'er tanesi 6.ve 7.sınıf, 36'sı 8.sınıftır.

Tablo 4.3

Sınıf Düzeyi Bakımından Sosyal Sorumluluk Algı Ölçeğinin Oneway Anova Sonuçları

Sınıf	N	X	Standart sapma
5.sınıf	39	20,08	5,17
6.sınıf	33	22,18	5,08
7.sınıf	33	22,64	5,22
8.sınıf	36	23,47	5,29
Toplam	141	22,04	5,30

5.Sınıf ortalaması 20,08, 6.Sınıf ortalaması 22,18, 7.Sınıf ortalaması 22,64, 8.Sınıf ortalaması 23.47 olarak bulunmuştur. Tabloda görüldüğü üzere ortalamalar arası en büyük fark 5. ve 8. Sınıf arasında çıkmıştır.

Tablo 4.4

Sınıflar Arası Oneway ANOVA Sonuçları

Sınıf düzeyleri	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
Gruplar arası	236,536	3	78,845	2,92	,036
Grup İçi	3694,287	137	26,966		
Toplam	3930,823	140			

Tabloda görüldüğü gibi sınıf düzeylerine göre gruplar arası anlamlı bir düzeyde fark çıkmıştır(F= 2,92, p< 0,05). Hangi sınıflar arası fark olduğu aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 4.5

Sınıflar arası Anlamlılık Düzeyi Oneway Anova sonuçları

Sınıf	Sınıf	Ortalama Sapma	P
5.sınıf	6.sınıf	-2,11	,32
	7.sınıf	-2,56	,16
	8.sınıf	-3,40	,03
6.sınıf	5.sınıf	2,10	,32
	7.sınıf	-0,46	,99
	8.sınıf	-1,29	,73

	5.sınıf	2,56	,16
7.sınıf	6.sınıf	0,46	,99
	8.sınıf	-0,84	,91
	5.sınıf	3,40	,03
8.sınıf	6.sınıf	1,29	,73
	7.sınıf	0,84	,91

Tablo 4.5' te ortaokul öğrencilerinin okula bağlılığı arasındaki ilişki sınıf düzeyine göre 5. e 8. Sınıf arasında anlamlı düzeyde bir fark bulunmuş olup ($p < 0.05$) bu fark 8. Sınıf lehinedir. Yani 8. Sınıf öğrencilerinin sosyal sorumluluk algıları ($X=23.47$) 5. Sınıf öğrencilerin sosyal sorumluluk algılarından ($X=20.08$) daha olumludur. Fakat diğer sınıfların sosyal sorumluluk algıları arasında anlamlı düzeyde bir farkın olmadığı görülmektedir ($p > 0.05$).

4.3. Baba Eğitim Değişkenine Göre Bulgular

Araştırmaya katılan 141 öğrencinin babalarından 74'ü ilkokul, 34'ü ortaokul, 28'i lise, 2'si yüksekokul ve 3'ü üniversite mezunudur.

Tablo 4.6

Baba Eğitim Düzeyi Bakımından Sosyal Sorumluluk Algı Ölçeğinin Oneway Anova Sonuçları

Eğitim Düzeyi	N	X	Standart Sapma
İlkokul	74	21,72	5,33
Ortaokul	34	22,03	4,83
Lise	28	23,00	6,10
Yüksekokul	2	20,50	6,36
Üniversite	3	22,00	1,00
Total	141	22,04	5,29

Tablo 4.6'da ilkokul ortalaması 21,72, ortaokul ortalaması 22,03, lise ortalaması 23.00, yüksekokul ortalaması 20.50 ve üniversite ortalaması 22.00 olarak bulunmuştur. Tabloda görüldüğü üzere ortalamalar arası en büyük fark yüksekokulla lise arasında çıkmıştır.

Tablo 4.7
Baba Eğitim Düzeyleri Arası Oneway ANOVA Sonuçları

Baba Eğitim Düzeyleri	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
Gruplar arası	38,312	4	9,578	,335	,854
Grup İçi	3892,511	136	28,621		
Toplam	3930,823	140			

Tabloda görüldüğü gibi baba eğitim düzeylerine göre gruplar arası anlamlı bir düzeyde fark çıkmıştır ($F= 2,92$, $p < 0,05$). Hangi sınıflar arası fark olduğu aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 4.8
Baba Eğitim Düzeyleri arası Anlamlılık Düzeyi Oneway Annova sonuçları

(I) Baba eğitim	Eğitim düzeyi	Ortalama Sapma	P
İlkokul	Ortaokul	-,31	1,00
	Lise	-1,28	,82
	Yüksekokul	1,22	1,00
	Üniversite	-,29	1,00
Ortaokul	İlkokul	,31	1,00
	Lise	-,98	,95
	Yüksekokul	1,53	,99
	Üniversite	,030	1,00
Lise	İlkokul	1,29	,816
	Ortaokul	,97	,95
	Yüksekokul	2,50	,97
	Üniversite	1,00	1,00
Yüksekokul	İlkokul	-1,22	1,00
	Ortaokul	-1,53	1,00
	Lise	-2,50	,97
	Üniversite	-1,50	1,00
Üniversite	İlkokul	,28	1,00
	Ortaokul	-,03	1,00
	Lise	-1,00	,99
	Yüksekokul	1,50	,99

Tablonun anlamlılık sütunundaki değerlerden baba eğitim değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür.

4.5. Anne Eğitim Değişkenine Göre Bulgular

Araştırmaya katılan 141 öğrencinin annelerinin 92'si ilkokul, 28'i ortaokul, 19'u lise, 2'si yüksekokul mezunudur.

Tablo 4.9.

Anne Eğitim Düzeyi Bakımından Sosyal Sorumluluk Algı Ölçeğinin Oneway Anova Sonuçları

Eğitim Düzeyi	N	X	Standart Sapma
İlkokul	92	21,80	5,56
Ortaokul	28	22,61	4,07
Lise	19	22,68	5,85
Yüksekokul	2	18,50	3,54
Total	141	22,04	5,30

Tablo 4.10

Anne Eğitim Düzeyleri Arası Oneway ANOVA Sonuçları

Anne Eğitim Düzeyleri	Sum of Squares	df	Mean Square	F	P
Gruplar Arası	47,061	3	15,687	,553	,647
Grup İçi	3883,762	137	28,349		
Toplam	3930,823	140			

Tabloda görüldüğü gibi anne eğitim düzeylerine göre gruplar arası anlamlı bir düzeyde fark çıkmıştır ($F= 2,92$, $p < 0,05$). Hangi sınıflar arası fark olduğu aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 4.11

Anne Eğitim Düzeyleri Arası Anlamlılık Düzeyi Oneway Anova Sonuçları

(I) Anne eğitim	(J) Anne Eğitim Düzeyi	Ortalama Sapma	P
İlkokul	Ortaokul	-,80	,90
	Lise	-,88	,91
	Yüksekokul	3,30435	,82
Ortaokul	İlkokul	,80	,90
	Lise	-,08	1,0
	Yüksekokul	4,11	,72
Lise	İlkokul	,88	,91
	Ortaokul	,078	1,00
	Yüksekokul	4,18	,72
Yüksekokul	İlkokul	-3,30	,82
	Ortaokul	-4,11	,72
	Lise	-4,18	,72

Tablonun anlamlılık sütunundaki değerlerden anne eğitim değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür.

5.SONUÇ ve ÖNERİLER

5.1 Tartışma

Elde ettiğimiz çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin cinsiyet faktörü bakımından okula bağlılığı incelendiğinde aralarında anlamlı düzeyde bir fark bulunmamıştır. Yani kız öğrencilerle erkek öğrenciler arasında okula bağlılık bakımından birbirlerine denk olduğu ortaya çıkmıştır. Okul müdürünün sosyal sorumluluğuyla ilgili sınıf düzeyleri bakımından 5.öğrencileriyle 8. Sınıf öğrencileri arasında anlamlı düzeyde fark bulunmuştur. Öğrencilerin yaş ve sınıf düzeyi arttıkça okulla ilgili yaşantıları artmaktadır. Bu da onların okulda yapılan eğitim öğretim faaliyetleri ile ilgili daha çok deneyim yaşamalarını sağlamaktadır. Bundan dolayı da 8. Sınıf öğrencileri okul müdürünün sosyal sorumluluğundan daha çok bilgi sahibi olduğundan, öğrencilerin okula bağlılığı da etkilenmektedir. Okul müdürlüğünün sosyal sorumluluk düzeyi arttıkça öğrencilerin okula bağlılığı artmaktadır. Bunun yanında öğrencilerin okulla ilgili deneyimlerinin artması okula olan bağlılıklarında artırmaktadır. Bu sebeplerden dolayı da sınıf düzeyinin artması yaşın, okulla ilgili yaşantıların ve okul müdürlerinin sorumluluğuyla ilgili bilgilerinin artmasından dolayı 8. Sınıf öğrencilerinin okula bağlılıkları 5.sınıflara göre daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan bazı çalışmalarda da benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Yine bu çalışma sonucuna göre baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, bu da baba eğitim düzeylerinin farklı olması öğrencilerin okula bağlılığını etkilemediğini göstermektedir. Aynı şekilde anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamış olup, anne eğitim düzeylerinin farklı olması öğrencilerin okula bağlılığını etkilemediği ortaya çıkmıştır.

Eren (2011) tarafından yapılan “İlköğretim velilerinin okul yöneticilerinden sosyal sorumluluk görevine ilişkin beklentileri (Bağcılar ilçesi örneği)” isimli tezde, kadın velilerin erkek velilere göre okula daha çok geldikleri ve erkek velilerden anlamlı düzeyde daha fazla olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Velilere sorulan anket maddelerinden velilerin yöneticilerinden beklentilerine ilişkin “Okulun düzenli olarak temizliğini, bakım ve onarımını gerçekleştirmeli”, “Okulun spor salonlarını açık tutmalı”, “Öğrencilerin ilgi alanlarına göre kendilerini geliştirebilecekleri imkânlar sunmalı”, “Ayrımcılığın olmadığı bir okul ortamı oluşturmalı”, “Okulun kaynaklarını israf etmemeli”, “Yönetici her zaman adil davranmalı”, “Yönetici velilere ve öğrencilere güven vermeli” ifadelerinin bulunduğu

çalışmada bu sorulara erkek velilerin daha çok olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Okullarda genellikle kadın veliler çocuklarıyla ilgilenmektedirler. Veli toplantılarına kadın velilerin daha çok katıldıkları görülmektedir. Erkek veliler geçim ve bürokratik işlerle daha çok muhatap oldukları için çocuklarıyla fazla ilgilenememektedirler (Eren, 2011, s.70-71). SSAÖ'ne göre ise kadın yöneticilerin yasal sorumluluk alt boyutunda kadın yöneticilerin lehine anlamlı farklılık olduğu görülmektedir.

Eren (2011) tarafından yapılan “İlköğretim velilerinin okul yöneticilerinden sosyal sorumluluk görevine ilişkin beklentileri (Bağcılar ilçesi örneği)” isimli tezde; yükseköğrenim mezunu olan veliler, ilköğretim mezunu velilerden daha yüksek olumlu görüş belirtmişlerdir (Eren, 2011, s. 74). SSAÖ'nde ise lisansüstü eğitim almış okul yöneticilerinin ön lisans ve lisans eğitimi almış okul yöneticilerinden anlamlı derecede yüksek çıktığı görülmüştür. Eğitim düzeyi arttıkça sosyal sorumluluğa ilişkin algılamalar daha yüksek sonuçlar vermektedir.

Doğan (2006) tarafından “İlköğretim okulu müdürlerinin toplumsal yeterliliklerinin incelenmesi (Bakırköy örneği)” başlıklı tez çalışmasının sonucunda; öğretmenler okul müdürlerini toplumsal liderlik algısı açısından yeterli olarak belirtmişlerdir. 21-25 yıl mesleki kıdemi olan müdürlerin toplumsal liderlik yeterliliklerini 26 yıl ve üzeri kıdemli müdürlere göre istatistiksel olarak farklı bir şekilde daha olumlu bulmaktadırlar. Veliler ise 21-25 yıl mesleki kıdeme sahip müdürlerin bilgi boyutunda toplumsal liderlik yeterliklerini 26 yıl ve üzeri mesleki kıdemli müdürlere göre istatistiksel olarak farklı ve daha olumlu algılamaktadırlar. Davranış boyutunda da kendilerinin öğretmen ve velilerden toplumsal liderlik bakımından anlamlı derecede yüksek sonuç çıkmıştır. Öğretmenler tarafından davranış boyutundaki okul müdürlerinin toplumsal liderliklerinin yeterliklerinin okul müdürlerinin kıdemlerine göre farklı bulmamaktadırlar. Veliler ise 21-25 yıl mesleki kıdemli müdürlerin davranış boyutunda 26 yıl ve üzeri mesleki kıdemli müdürlere göre istatistiksel olarak daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Müdürlerin müdürlükte geçen sürelerine bakıldığı zaman öğretmenler bilgi boyutunda ve davranış boyutunda da 6-15 yıldır müdürlük görevini sürdürenlerin 16 yıl ve üstü müdürlük yapanlardan daha olumlu bulmuşlardır. SSAÖ'ne göre ise, okul yöneticilerinin sosyal sorumluluğu algılamalarının kıdem değişkenine göre farklılaşmadığı görülmüştür. Bu bulgular eşliğinde, farklı kıdem derecelerine sahip yöneticilerin birbirine yakın düzeyde sosyal sorumluluk algısına sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Sosyal sorumlulukla toplumsal liderlik birbirleri ile yakından ilişkili kavramlardır. Sosyal sorumluluk algısı yüksek yöneticilerin toplumsal liderlik özelliklerini de

göstermeleri kendilerinden beklenenler arasındadır. Göküş (2007) tarafından “Kaliteli okul kavramının öğretmenler ve yöneticiler tarafından algılanması (Mersin ili Erdemli ilçesi örneği)” başlıklı çalışmada, 6 boyutta geliştirilmiş bir ölçek kullanılmış ve müfredat değişkenine göre alt boyutunda yöneticiler ve öğretmenler arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu fark yöneticiler lehinedir. Öğrenme-öğretme alt boyutunda da öğretmen ve yöneticiler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğrencilere verilen destek alt boyutunda ise yöneticiler öğretmenlere göre anlamlı şekilde farklılık göstererek, çok önemli bulduklarını belirtmişlerdir. Liderlik/yönetim boyutunda ise vizyon geliştirme konusunda yöneticiler daha yüksek puan almışlar; başarıyı engelleyen unsurlar, veli memnuniyeti ve liderlik konularında öğretmenlerle yöneticiler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kaynaklar alt boyutunda ise öğretmen ve yöneticiler arasında manidar bir fark bulunmamıştır. Başarı alt boyutuna göre kaliteli bir okulda başarının nasıl elde edileceğine yönelik yöneticiler öğretmenlerden daha yüksek bir katılım sağlamıştır. SSAÖ’ne göre ise, okul yöneticileri arasındaki değişkenlere göre müdür kademesinde olan yöneticiler müdür başyardımcılarından daha yüksek sosyal sorumluluk anlayışına sahiptir. Müdür yardımcıları da müdür başyardımcılarından daha yüksek puan almışlardır. Müdür görevini yürüten yöneticiler, müdür başyardımcıları ve müdür yardımcıları arasında demokratik sorumluluk, yasal sorumluluk ve sosyal sorumluluğun toplam algılamasında arasında anlamlı farklılıkların olduğu görülmüştür.

Bakioğlu (1999)’nun yapmış olduğu, “Öğrenci sayısının okul yönetimine etkisi ve okul kalitesi (Araştırma, öneriler)” isimli çalışmada İstanbul’da Anadolu yakasında bulunan 6 ilçenin 142 okul yöneticisi ile yapılan çalışmada okul yöneticilerinin öğrenci sayısı arttıkça disiplin konusunda problemlerin arttığına işaret edilmektedir. Öğrenci sayısı arttıkça okullarda finansal yönden sıkıntıların arttığı görülmektedir. Öğrenci sayısının artması medya ile olan ilişkilerinde de okul yöneticilerinin problem yaşamalarına sebep olmaktadır. Profesyonel gelişimin sağlanmasının zorlanması, nitelikli öğretmenlerin okulda kalmaması, öğrenci sayısı artışı ile öğretmen sayısındaki artışın eşdeğer olmaması çalışmada işaret edilen problem durumları arasındadır. SSAÖ’nde ise bu sıkıntılarla hala uğraşıldığı gözlemlenmektedir. 500-1000 öğrencisi olan okulda görev yapan yönetici ile 1501-2000 öğrenciye sahip okulda çalışan okul yöneticisinin sosyal sorumluluk algılarında anlamlı bir farklılık vardır. Okullarındaki öğrenci sayısının az olduğu okul yöneticilerinin sosyal sorumluluk algısı öğrenci sayısı kalabalık okulların yöneticilerine kıyasla daha yüksektir.

Eren (2011) tarafından yapılan “İlköğretim velilerinin okul yöneticilerinden sosyal sorumluluk görevine ilişkin beklentileri (Bağcılar ilçesi örneği)” başlıklı çalışmada velilerin en çok beklentiye sahip oldukları durumlar arasında ayrımcılık, adalet ve güvenilirliğin olduğu görülmektedir. En az beklentiye sahip oldukları alanlar ise sosyal etkinlikler, kermes, eğlence düzenlemeye yönelik olduğu görülmektedir (Eren, 2011, s. 75). Özdemir (2007) tarafından yapılan doktora tezinde ise çalışanların kurumsal sosyal sorumluluk ölçeğinden aldıkları puanlar incelendiğinde sosyal sorumluluk alanları içerisinde en fazla yasal sorumluluk alanına önem verdikleri görülmektedir. Yasal sorumluluğu sırasıyla ahlaki, ekonomik ve gönüllü sorumluluk alanları izlemektedir (Özdemir, 2007, s. 21-30).

5.2 Öneriler

Araştırma sonuçlarının da gösterdiği gibi okula bağlılıkta okulda sürdürülen sosyal faaliyetlerin varlığı da çok önemli bir etkidir. Okula bağlılığı arttıracak etkinlikler ve uygulamaların geliştirilmesi, öğrencilerin, gönüllülüğün esas olduğu sosyal faaliyetlere yönlendirilmesi gerektiği söylenebilir. Gönüllülüğün esas olduğu bu yapıda, okulun sosyal bir eylem planının olması; bu planın oluşturulması, plandaki etkinliklerin seçimi, organize edilmesi ve uygulanması aşamalarında öğrencilerin de aktif rol alması gerektiği ifade edilebilir. Okul müdürlerinin değerlendirilirken okul gerçekleştirilen sosyal etkinlikler yönünden de değerlendirilmesi uygun olabilir. Maarif müfettişleri tarafından okulların her 3 yılda bir denetlenmesi esnasında okulda gerçekleştirilen sosyal etkinliklerde incelenebilir. Günümüzde okullar kıyaslanırken; çoğunlukla sınav başarı ortalamalarına göre kıyaslanmakta, İl ve İlçe Milli eğitim Müdürlükleri tarafından sosyal etkinlikler yönünden de bir kıyaslama yapılabilir. Okullarda 5 yıllık stratejik planlar hazırlanırken sosyal etkinliklere de yer verilebilir.

KAYNAKLAR

- Açıkalin, A. (1994). Teknik ve Toplumsal Yönleriyle Okul Yöneticiliği, PEGEM Yayıncılık, Yayın N0: 10, Ankara.
- Açıkalin, A., Şişman, M. ve Turan, S. (2007). Bir İnsan Olarak Okul Müdürü, Pegem A Yayıncılık, Birinci Baskı, Ankara.
- Alkan, F. (2004). İnsan Kaynakları Yönetiminde Sosyal Sorumluluk Uygulamaları ve Kurumsal Sosyal Sorumlulukla İlişkisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Balcı, A. (2007). Etkili Okul: Kuram, Uygulama ve Araştırma. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi.
- Can, S. (2008). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Okula Bağlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Çankaya, İ., H., (2010). Öğrencilerin Sosyal Sorumluluk Düzeylerinin Arttırılmasında Okulun Rolüne İlişkin Yönetici Görüşleri, Çağdaş Eğitim Dergisi, Sayı: 25, ss:17-25.
- Eren, S. (2011). İlköğretim velilerinin okul yöneticilerinden sosyal sorumluluk görevine ilişkin beklentileri (bağcılar ilçesi örneği), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- Ertürk, S. (1991) Eğitimde Program Geliştirme. Ankara, Yelkentepe Yayınları.
- Furlong, M. J. ve Christenson, S. L. (2008). Engaging students at school and with learning: A relevant constructs for all students. *Psychology in the Schools*,45(5), 365-368. doi: 10.1002/pits.20302
- Gall, D. M., Borg, R. W. ve Gall, P. J. (1996) *Educational Research: An Introduction* (6th ed.), New York: Longman
- Göçer, A. (2004). Türkçe öğretimine Bir Uygulama Sahası Olarak Belirli Günler ve Haftaların Kutlama Etkinlikleri. *Milli Eğitim Dergisi*, (162).
- Gümüşeli, A.İ. (1996). İstanbul ilindeki ilköğretim okulu müdürlerinin öğretim liderliği davranışları. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fak, İstanbul.
- Gümüşeli, A., İ., (2001). Çağdaş Okul Müdürünün Liderlik Alanları, Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, Sayı: Güz, 28, 531-548.
- Hambleton, K. (2011). The cognitive and psychological school engagement of young offenders. Unpublished Doctoral Dissertation, University College London, London.

Klem, A. M. ve Connell, J. P. (2004). Relationships matter: Linking teacher support to student engagement and achievement. *Journal of School Health*, 74(7), 262– 273. doi: 10.1111/j.1746-1561.2004.tb08283.x

Maddox, S. J., & Prinz, R. J. (2003). School bonding in children and adolescents: Conceptualization, assessment, and associated variables. *Clinical Child and Family Psychology Review*, 6, 31-49.

Özdemir, S. , Sezgin, F. , Şirin, H. , Karip, E., Erkan, S. (2010). İlköğretim Okulu Öğrencilerinin Okul İklimine İlişkin Algılarını Yordayan Değişkenlerin İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 21.5

Ripski, M. B. ve Gregory, A. (2009). Unfair, unsafe, and unwelcome: Do high school students' perceptions of unfairness, hostility, and victimization in school predict engagement and achievement? *Journal of School Violence*, 8(4), 355-375. doi:10.1080/15388220903132755

Skinner, E., Furrer, C., Marchand, G. ve Kindermann, T. (2008). Engagement and disaffection in the classroom: Part of a larger motivational dynamic? *Journal of Educational Psychology*, 100(4), 765-781. doi:10.1037/a0012840

YÖK, (2011). Eğitim fakülteleri için topluma hizmet uygulamaları dersi yönergesi, Yüksek Öğretim Genel Kurul Toplantısı Kararı, s.1-4, Ankara.

EKLER

Ek-1

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	İzzet
Soyadı	Boz
Doğum Yeri ve tarihi	Bekilli / 1983
Uyruğu	Türkiye Cumhuriyeti
İletişim Adresi Ve E-mail Adresi	İş Adresi: Tosunlar Mahallesi Sarayköy Denizli Cep Tel: 0546 246 2460 İş Tel: 0258 425 7283 E-mail: İzzet_boz@hotmail.com
Eğitim	
İlkokul	Dumanlı İlkokulu
Ortaokulu	Karahallı Cumhuriyet Ortaokulu
Lise	Çeşme Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
Yükseköğretim(Lisans)	Selçuk Üniversitesi
Yabancı Dil	
Yabancı Dil Adı –Sınav Adı-Sınavın Yapıldığı Ay ve Yıl	YOK

Ek-2

Bu çalışma “OKUL MÜDÜRÜNÜN SOSYAL SORUMLULUĞU İLE ORTAOKUL 5,6, 7, 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKULA BAĞLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİYİ” belirleyebilmek amacıyla yapılmaktadır. Lütfen, araştırmanın geçerliği açısından her soruyu dikkatli bir şekilde okuyup, mutlaka cevaplandırınız.

Gösterdiğiniz ilgi ve işbirliği için teşekkür ederim.

BÖLÜM 1

Aşağıdaki soruları, size uygun olan seçeneğin başındaki paranteze (X) işareti koyarak cevaplayınız.

- 1-Cinsiyetiniz? a-() Kız b-() Erkek
- 2-Sınıfınız? a-() 5.Sınıf b-() 6.Sınıf c-() 7.Sınıf d-() 8.Sınıf
- 3-Anne Baba Eğitim Durumunuz? Anne Baba
- a-Okur Yazar () ()
- b-İlkokul Mezunu () ()
- c-Ortaokul (İlköğretim) Mezunu () ()
- d-Lise Mezunu () ()
- e-Yüksek Okul Mezunu(2 Yıllık) () ()
- f-Üniversite Mezunu () ()
- g-Diğer () ()

BÖLÜM 2

Soru No	Okul Yöneticimiz (Okul Müdürümüz)	Katılıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım
1	Oyun alanları (bahçe) yeterli büyüklüktedir.			
2	Oyun alanları temizdir.			
3	Okulun spor sahası her zaman yararlanmamız için açıktır.			
4	Sosyal etkinliklere çok önem verir.			
5	Okulumuzda sosyal ve kültürel geziler düzenler.			
6	Okulumuzda tiyatro, sinema ve spor karşılaşmalarına yer verir.			
7	Okulumuzda düzenlenen belirli gün ve hafta etkinliklerinde istekli öğrencilerin görev alması sağlanır.			
8	Yerel ya da ulusal düzeydeki yarışma ve etkinliklerle ilgili bize bilgi verilir.			
9	Yerel ya da ulusal düzeydeki yarışma ve etkinliklere katılmamız için bize fırsat verilir.			
10	Öğrenci meclisi temsilcisi, okulun toplantılarına katılır ve öğrenci beklenti ve isteklerini yönetime iletir.			
11	Okulda düzenlenecek sergi, kermes vb. yardım amaçlı düzenlemelere öğrenciler de katılır.			
12	Öğrencilerin sosyal ve psikolojik ihtiyaçlarını belirleyecek araştırmalar yapılır.			
13	Öğrenciler ağaçlandırma, temizlik, atık dönüşüm konularında bilinçlendirilir ve öğrencilerin aktif görev alması sağlanır.			
14	Bireysel olarak öğrencilerle ilgilenir.			
15	Öğrencilere karşı sevecen bir tutum içindedir.			
16	Öğrencilerle beraber olduğunda onların istek ve dileklerini dinler.			
17	Okul kütüphanesini zenginleştirir ve herkesin faydalanmasını sağlar.			
18	Okulda kendimizi güven ve huzur içinde hissetmemizi sağlar.			
19	Yöneticimizin, bizim yararımız için çalıştığına inanırım.			
20	Sorunlara çözüm yolları bulur.			
21	Rahatlıkla sorunlarımızı iletebiliriz.			